

СТАНОВИЩЕ

от д-р инж. Тодор Стоянов Джамийков, професор в Технически Университет – София по конкурс за присъждане на академична длъжност **„професор“** по област на висше образование 5. Технически науки, професионално направление ТН 5.2. Електротехника, електроника и автоматика (Елементи и устройства на автоматиката и изчислителната техника). обявен в ДВ бр.61/29.07.2025 г. за нуждите на Институт по роботика – БАН.

Единствен кандидат: доц. д-р Илиян Христов Илиев

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Със заповед №116/26.09.2025г на директора на институт по роботика – БАН съм определен за член на научно жури за присъждане на академична длъжност **„професор“** в област на висше образование 5. Технически науки, професионално ТН 5.2. Електротехника, електроника и автоматика (Елементи и устройства на автоматиката и изчислителната техника). обявен в ДВ бр.61/29.07.2025 г., за нуждите на Институт по роботика – БАН. Получил съм всички документи на единствения кандидат доц. д-р Илиян Христов Илиев.

Всички документи за конкурса **„професор“** са представени в законовия срок. Комплектът материали е в съответствие със списъкът на изискуемите по процедура за присъждане на въпросната академична длъжност, съгласно ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение, както на вътрешните правила на Институт по роботика – БАН.

2. Кратки биографични данни за кандидата

Доц. д-р инж. Илиян Христов придобива магистърска степен като електро инженер от ТУ-Габрово, във Факултет „Електротехника и Електроника“, през 2001г. През 2016 г. защитава образователна и научна степен **„Доктор“**, към катедра „Електроснабдяване и Електрообзавеждане“ на ТУ-Габрово. През 2024 г. защитава научната степен **„доктор на техническите науки“**. Професионалната си кариера доц. д-р И. Илиев започва като електротехник в „Кнауф Гипсофазер“ АД гр. Видин. Последователно преминава на по-високи длъжности в електро предприятия гр. Видин, като в периода 2008-2011г. е ръководител на обособено регионално звено за област Видин и Монтана в „ЧЕЗ Разпределение България“ АД. От 2011 г. е в гр. София най-напред в комисията за енергийно и водно регулиране/Държавна комисия за енергийно и водно регулиране. От 2017г. до 2024г. е част от академичния състав на Минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“, София, като придобива академичната длъжност доцент и е избран за ръководител катедра „Електроснабдяване и Електрообзавеждане“. От 2024 г. е част от научния колектив на Институт по роботика – БАН.

3. Мнение по представените материали

Кандидатът е представил за участие в конкурса, хабилитационен труд - монография с списък група **В3**, комплект от 21 броя публикации удовлетворяващи изискванията на списък група **Г7** и **Г8**. Списъкът на цитиранията, изброени в справки група **Д**, е 50 броя. Общата сума точки за група показатели **Д** е 114.

В табличен вид са представени общият брой точки на кандидата и необходимият минимален брой точки по групи наукометрични показатели, съгласно минималните национални изисквания по ЗРАСРБ.

От представената таблица се вижда, че доц. дтн И. Илиев с почти 40% превишава изискванията на ППЗРАСРБ, за професионално направление 5.2 Електротехника, електроника и автоматика.

Група показатели	Мин. Брой точки по ПН 5.2	Брой точки на кандидата И.Илиев
А	50	50
Б	-	100
В	100	100
Г	200	202
Д	50	114
Е	150	200
Общо	550	764

4. Оценка на приносите

Приемам претенциите за приноси на доц. дтн И. Илиев, които са формулирани в представените документи, за всяка една от публикациите в списъка.

Приносите в представените научни трудове са концентрирани основно в областта на електроснабдяването и електрообзавеждането на промишлени предприятия, насочени към оптимизиране на електроенергийната ефективност, минимизиране на загубите на мощност, компенсация на реактивните товари и подобряване на качеството и надеждността на електроснабдителните системи.

Независимо от тяхната обща насоченост в областта на конкурса, те могат да се разделят и анализират в следните направления:

Научно приноси:

1. Установяване и изследване на корелационна връзка между електромагнитната съвместимост и надеждността на електроснабдяването чрез прилагане на вероятностно-статистически методи;

Научно-приложни приноси:

1. Синтезирана е комплексна методика за количествена оценка на допълнителните разходи при влошаване на показателите за качество на електрическата енергия отчитаща пулсираща/деформационна мощност и скъсяване на живота на оборудването;
2. Разработена е вероятностно-статистическа методология за оценка на влиянието на качеството на електрическата енергия върху надеждността и експлоатационния ресурс на оборудването.
3. Изследвано е влиянието на влошеното качество на електрическата енергия върху надеждността на кабелните линии за средно напрежение, като е установено, че животът им се намалява около два пъти.

Приложни приноси:

1. Доказано е, че при натоварване на силови трансформатори под 25% е икономически целесъобразно да се изключи един захранващ кабел или трансформатор, което води до икономия на електрическа енергия от 5% до 7%;
2. Чрез прилагане на надлъжна компенсация на реактивните товари се постига чувствително подобряване на фактора на мощността (над 0,9), намаляване на колебанията на напрежението и несиметрията;

3. Приложено е ново техническо решение за оптимизация на отклоненията при магистрални мрежи под оптимален ъгъл, постигащо икономическа ефективност от около 850 лв. годишно само за едно отклонение;
4. Разработена е универсална методика за оценка на срока на откупуване (Тотк) на компенсиращите уредби, която отчита загубите и подобряването на качеството на ЕЕ.

5. Лични впечатления, критични бележки и препоръки

Познавам доц. д-р И. Илиев от времето когато беше ръководител катедра в „Минно-геоложкия университет“. Тогава, професионално обсъждахме бъдеща програма на учебна дисциплина за студенти. Контактите и впечатлението което имам е за еродиран, компетентен и инициативен учен.

Имам следните критични бележки към кандидата:

Обобщенията и преценки по резултатите от публикациите би могло да се направят по екзактно, което би довело до по точно и представително оформяне на приносите;

В представените документи не видях от кандидата да излага виждане за бъдещата научно-изследователска дейност, нещо което е важно при конкурс за хабилиране;

Препоръчвам на кандидата да се съсредоточи и отдели време за обширно и детайлно теоретично обобщение на установяване на корелационна връзка между електромагнитната съвместимост и надеждността на електроснабдяването чрез прилагане на вероятностно-статистически методи резултатите от което да публикува активно в престижни чуждестранни издания с висок ранг и импакт фактор.

Заклучение

След като се запознах и обстойно прегледах представените от кандидата материали по конкурса констатирах, че те напълно отговарят на изискванията на ЗРАСПБ, Правилника за неговото приложение, както на вътрешните правила на Институт по роботика – БАН. Не е установено плагиатство в научните трудове на кандидата.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от материалите, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди академичната длъжност „професор“** на доц. д-р Илиан Христов Илиев по област на висше образование 5. Технически науки, професионално направление ТН 5.2. Електротехника, електроника и автоматика (Елементи и устройства на автоматиката и изчислителната техника).

12.11.2025 г.

Изготвил становището:.....

(проф. д-р Тодор Джамийков)